

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z GEOGRAFII

Zakres podstawowy – kl. 3

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Dział 1. Zróżnicowanie środowiska przyrodniczego Polski				
Uczeń: ➤ podaje: - długość granic i wartość powierzchni Polski; - przykłady państw europejskich, które leżą w obrębie różnych struktur geologicznych; - na podstawie mapy długość okresu wegetacyjnego i jego zróżnicowanie w Polsce; - na podstawie mapy główne cechy sieci rzecznej w Polsce; ➤ wymienia i wskazuje na mapie: - państwa graniczące z Polską, a także obszary morskie wchodzące w skład terytorium Polski; - współrzędne geograficzne najdalej wysuniętych punktów; - jednostki tektoniczne Europy; - nazwy surowców mineralnych i ich występowanie w regionie, w którym mieszka; - największe i najgłębsze jeziora w Polsce; - największe sztuczne zbiorniki wodne w Polsce; - wybrane rzeki Polski; - główne zatoki, wyspy i cieśniny Morza Bałtyckiego; ➤ przedstawia podział: - dziejów Ziemi na ery i okresy; - surowców mineralnych; ➤ wymienia: - cechy ukształtowania powierzchni Polski; - czynniki wpływające na klimat Polski; - termiczne pory roku; ➤ zna i potrafi wyjaśnić znaczenie terminu <i>jeziorność</i> ➤ potrafi określić położenie Morza	Uczeń: ➤ przedstawia: - na podstawie mapy ogólnogeograficznej charakterystyczne cechy położenia fizycznogeograficznego Polski ; - podział Polski na regiony fizycznogeograficzne i wskazuje te regiony na mapie; - podstawie mapy geologicznej przebieg strefy T-T na obszarze Europy; - na mapie rozmieszczenie głównych; - obszary nadwyżek i niedoborów wody w Polsce; - na mapie ogólnogeograficznej przykłady poszczególnych typów jezior; - najbardziej i najmniej zasolone rejony Morza Bałtyckiego; ➤ analizuje informacje z krzywej hipsograficznej Polski ➤ wymienia: - na podstawie mapy zlodowacenia w Polsce i ich zasięgi; - masy powietrza kształtujące warunki pogodowe w Polsce; - główne cechy sieci rzecznej w Polsce; - zalety śródlądowego transportu wodnego; - przykłady ważnych wydarzeń geologicznych charakterystycznych dla każdej ery; - zasobów surowców mineralnych w Polsce; ➤ omawia; - na podstawie map klimatycznych i klimatogramów cechy klimatu Polski; - na podstawie map tematycznych rozmieszczenie jezior w Polsce; - czynniki wpływające na temperaturę wód powierzchniowych Morza Bałtyckiego;	Uczeń: ➤ przedstawia: - charakterystyczne cechy położenia fizycznogeograficznego, matematycznego i geopolitycznego Polski; - cechy rzeźby terenu Polski i jej pasowy układ; - przyczyny niedoboru wody w wybranych regionach Polski; - przyczyny różnego zasolenia wód powierzchniowych Morza Bałtyckiego; - wymienia na mapie jednostki tektoniczne występujące na obszarze Polski ; ➤ omawia: - na podstawie tabeli stratygraficznej najważniejsze wydarzenia z przeszłości geologicznej obszaru Polski; - znaczenie gospodarcze głównych zasobów surowców mineralnych Polski; - na podstawie infografiki formy rzeźby polodowcowej; - zróżnicowanie przestrzenne temperatury powietrza, opadów atmosferycznych i okresu wegetacyjnego w Polsce; - asymetrię dorzeczy Wisły i Odry oraz wyjaśnia jej przyczynę; - funkcje sztucznych zbiorników wodnych; - florę i faunę Morza Bałtyckiego; - formy ochrony Morza Bałtyckiego; ➤ porównuje: - na podstawie mapy klimatycznej zimowe i letnie temperatury powietrza w Polsce; - na podstawie fotografii i planów jeziora morenowe i rynnowe oraz podaje ich przykłady;	Uczeń: ➤ omawia: - na podstawie mapy ogólnogeograficznej cechy charakterystyczne terytorium oraz granic Polski; - na podstawie tabeli i mapy tematycznej główne cechy budowy platformy wschodnioeuropejskiej; - wpływ budowy geologicznej na ukształtowanie powierzchni Polski; - główne typy genetyczne jezior; - znaczenie przyrodnicze, społeczne i gospodarcze (w tym turystyczne) jezior i sztucznych zbiorników w Polsce; - przyczyny zróżnicowania rozmieszczenia surowców mineralnych w Polsce; - poszczególne pasy ukształtowania powierzchni Polski; - wpływ czynników klimatotwórczych na klimat w Polsce; ➤ ocenia: - gospodarcze konsekwencje długości trwania okresu wegetacyjnego w różnych regionach Polski; - stan środowiska przyrodniczego Bałtyku; ➤ podaje skutki niedoboru wody w wybranych regionach kraju	Uczeń: ➤ ocenia konsekwencje położenia fizycznogeograficznego, matematycznego i geopolitycznego Polski ➤ charakteryzuje: - na podstawie informacji z różnych źródeł dowolny makroregion w Polsce; - na podstawie mapy tektoniczno-geologicznej Europy budowę geologiczną Polski na tle europejskich jednostek geologicznych; ➤ omawia: - skutki orogenezy hercyńskiej w Europie; - działania, które przyczyniają się do poprawy środowiska przyrodniczego wód Bałtyku; ➤ wyjaśnia: - geologiczne uwarunkowania tworzenia się i występowania surowców energetycznych; - dlaczego północna część Polski ma większą jeziorność niż reszta kraju; ➤ rozpoznaje związki pomiędzy budową geologiczną Polski a głównymi cechami ukształtowania powierzchni ➤ podaje przyczyny różnic i porównuje ukształtowanie powierzchni w pasie nizin i pasie pojezierzy ➤ analizuje na podstawie informacji z różnych źródeł zasoby wodne w swoim regionie

Bałtyckiego i scharakteryzować linię brzegową				
Dział 2. Ludność i urbanizacja w Polsce				
Uczeń: ➤ podaje - aktualną liczbę ludności w Polsce; - cechy piramidy wieku i płci ludności Polski; - aktualną wartość wskaźnika gęstości zaludnienia w Polsce; - nazwy największych miast Polski; - przykłady aglomeracji monocentrycznych i policentrycznych w Polsce; - wskazując na mapie województwa i ich stolice; ➤ wymienia: - województwa o wysokim i niskim współczynniku przyrostu naturalnego; - przykłady aglomeracji monocentrycznych i policentrycznych w Polsce; - na podstawie mapy gęstości zaludnienia regiony silnie i słabo zaludnione; - obszary o dodatnim i ujemnym współczynniku salda migracji wewnętrznych w Polsce; - największe skupiska Polonii na świecie; - ekonomiczne grupy wiekowe ludności; - podstawowe jednostki osadnicze; - województwa wysoko i nisko zurbanizowane; ➤ wyjaśnia znaczenie terminu: <i>aktywny zawodowo, bierny zawodowo, bezrobotny, stopa bezrobocia, współczynnik aktywności zawodowej, wskaźnik urbanizacji</i>	Uczeń: ➤ podaje: - przyczyny wyludniania się określonych regionów Polski; - przyczyny zróżnicowania rozmieszczenia ludności w Polsce; - najważniejsze cechy migracji wewnętrznych w Polsce; - różnice między miastem a wsią; ➤ wymienia: - poszczególne szczeble podziału administracyjnego Polski; - czynniki wpływające na aktywność zawodową ludności; - główne funkcje miasta i podaje ich przykłady; - charakterystyczne cechy osadnictwa wiejskiego w Polsce; ➤ oblicza współczynnik przyrostu naturalnego ➤ porównuje na podstawie wykresu średnią długość życia Polek i Polaków ➤ omawia: - zróżnicowanie przestrzenne współczynnika salda migracji wewnętrznych w Polsce; - na podstawie mapy tematycznej przestrzenne zróżnicowanie wskaźnika urbanizacji w Polsce;	Uczeń: ➤ omawia: - na podstawie wykresu zmiany liczby ludności Polski; - na podstawie mapy cechy podziału administracyjnego Polski; - przyczyny migracji wewnętrznych w Polsce; - najważniejsze cechy sieci osadniczej Polski; - współczesne funkcje wsi; - czynniki rozwoju miast; ➤ analizuje: - zmiany liczby ludności w miastach i na wsiach; - na podstawie wykresu zmiany współczynnika przyrostu naturalnego ludności w Polsce; - na podstawie danych statystycznych strukturę zatrudnienia w Polsce; ➤ podaje: - przyczyny starzenia się polskiego społeczeństwa; - główne bariery osadnicze na obszarze Polski; - przyczyny bezrobocia w Polsce; - główne kierunki współczesnych emigracji Polaków; ➤ wyjaśnia zmiany kierunków migracji wewnętrznych w Polsce ➤ oblicza współczynnik przyrostu rzeczywistego ➤ porównuje strukturę zatrudnienia we własnym województwie ze strukturą zatrudnienia w Polsce	Uczeń: ➤ wyjaśnia: - przyczyny zmian liczby ludności Polski w latach 1946–2019; - przyczyny zmian struktury zatrudnienia ludności Polski ➤ omawia: - na podstawie mapy zmiany liczby ludności w poszczególnych województwach; - przyczyny małej liczby urodzeń w Polsce; - główne cechy struktury demograficznej Polski według płci i wieku; - na podstawie map tematycznych wpływ czynników przyrodniczych i pozaprzyrodniczych na rozmieszczenie ludności w Polsce; - zróżnicowanie przestrzenne stopy bezrobocia w Polsce; - przyczyny zmian w osadnictwie wiejskim w Polsce; - czynniki wpływające na współczesne przemiany polskich miast; ➤ przedstawia: - konsekwencje zmian liczby ludności Polski; - zróżnicowanie współczynnika przyrostu naturalnego według województw; - pozytywne i negatywne skutki migracji zagranicznych Polaków; ➤ analizuje: - przyrost rzeczywisty ludności Polski w przedziale czasowym; - wskaźnik urbanizacji w Polsce i podaje przyczyny jego zróżnicowania; ➤ porównuje na podstawie wykresu współczynnik aktywności zawodowej Polski z wartościami dla wybranych krajów	Uczeń: ➤ omawia: - przyczyny zmian liczby ludności w swoim województwie w XXI w.; - skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności w Polsce; - sytuację na rynku pracy we własnej miejscowości (gminie, powiecie); - przykłady wpływu ruchów migracyjnych na rozmieszczenie ludności w Polsce; ➤ przewiduje skutki współczesnych przemian demograficznych w Polsce dla rozwoju społeczno-gospodarczego kraju ➤ wyjaśnia zmiany kształtu piramidy wieku i płci ludności Polski ➤ wyjaśnia zależność poziomu rozwoju gospodarczego poszczególnych regionów w naszym kraju do struktury zatrudnienia ➤ charakteryzuje wpływ przemian społeczno-gospodarczych na procesy urbanizacyjne i osadnictwo wiejskie w Polsce

Dział 3. Gospodarka Polski				
Uczeń: ➤ wymienia: - na podstawie mapy obszary o najkorzystniejszych warunkach dla rozwoju rolnictwa w Polsce; - mocne i słabe strony rolnictwa ekologicznego; - najważniejsze rodzaje transportu w Polsce; - główne węzły i terminale transportowe w Polsce; - najważniejsze porty handlowe; pasażerskie i rybackie w Polsce; - towary przeładowywane w polskich portach handlowych; - walory przyrodnicze i kulturowe Polski; - liczbę gospodarstw ekologicznych w poszczególnych województwach; ➤ wyjaśnia znaczenie terminu: <i>rolnictwo ekologiczne, system wolnorynkowy, prywatyzacja, innowacyjna gospodarka, węzeł transportowy, terminal transportowy, infrastruktura turystyczna</i>	Uczeń: ➤ przedstawia: - regionalne zróżnicowanie przyrodniczych warunków rozwoju rolnictwa w Polsce; - cechy systemu rolnictwa ekologicznego w Polsce; - cechy polskiego przemysłu przed 1989 r.; - zróżnicowanie przestrzenne gęstości dróg według województw w Polsce; - cechy polskiej gospodarki morskiej; - na mapie Polski główne drogi wodne – rzeki, kanały; - warunki rozwoju transportu wodnego; - polskie obiekty znajdujące się na <i>Liście światowego dziedzictwa UNESCO</i>; - główne rodzaje zabytków kultury materialnej i niematerialnej; ➤ porównuje na podstawie wykresu: - liczbę gospodarstw ekologicznych oraz powierzchnię ekologicznych użytków rolnych w Polsce ; - strukturę wielkościową gospodarstw rolnych w Polsce;	Uczeń: ➤ omawia: - przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki rozwoju rolnictwa w Polsce; - zmiany zatrudnienia w przemyśle według sektorów własności w Polsce; - zróżnicowanie sieci kolejowej w Polsce; - współczesne znaczenie morskich portów pasażerskich w Polsce; - strukturę przeładunków w głównych portach handlowych Polski; - przyczyny przemian strukturalnych w przemyśle Polski po 1989 r.; - przyczyny rozwoju rolnictwa ekologicznego; - przyczyny zmian w polskim transporcie; - czynniki warunkujące rozwój turystyki w Polsce; -transport lotniczy w Polsce; ➤ analizuje: - udział i miejsce Polski w produkcji wybranych artykułów rolnych w Unii Europejskiej; -na podstawie mapy ruch pasażerski w polskich portach lotniczych; -na podstawie mapy zagospodarowanie turystyczne w różnych regionach Polski;	Uczeń: ➤ charakteryzuje: - wybrane regiony rolnicze w Polsce; - skutki przemian strukturalnych w przemyśle Polski po 1989 r.; - przemysł stoczniowy w Polsce; ➤ przedstawia cele certyfikacji żywności produkowanej w ramach systemu rolnictwa ekologicznego w Polsce ➤ omawia: - na podstawie informacji z różnych źródeł wartość nakładów na działalność badawczo-rozwojową oraz ich dynamikę w Polsce; - znaczenie infrastruktury turystycznej i dostępności komunikacyjnej dla rozwoju turystyki; - rolę transportu w krajowej gospodarce; ➤ przedstawia: - przyczyny nierównomiernego rozwoju sieci kolejowej w Polsce; -rolę transportu przesyłowego dla gospodarki Polski; -stan rybactwa i przetwórstwa rybnego w Polsce ➤ ocenia: - na przykładzie wybranego regionu w Polsce walory przyrodnicze i kulturowe dla rozwoju turystyki - przyrodnicze warunki rozwoju rolnictwa we własnym regionie	Uczeń: ➤ analizuje: - wpływ czynników przyrodniczych i pozaprzyrodniczych na możliwości przemian w rolnictwie Polski; ➤ przedstawia: - pozytywne i negatywne skutki rozwoju rolnictwa ekologicznego w Polsce; - znaczenie sieci transportu w gospodarce kraju; - specjalizacje polskich portów morskich; - znaczenie lotnictwa w komunikacji krajowej i międzynarodowej; ➤ opisuje na podstawie mapy atrakcyjność turystyczną wybranej trasy ➤ ocenia wpływ przystąpienia Polski do Unii Europejskiej na rozwój przemysłu w naszym kraju
Dział 4. Stan środowiska i jego ochrona w Polsce				
Uczeń: ➤ wymienia: - źródła zanieczyszczeń powietrza w Polsce; - formy ochrony przyrody w Polsce; - miasta w Unii Europejskiej najbardziej zanieczyszczone pyłami; - rodzaje odpadów stanowiące	Uczeń: ➤ wymienia źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych w Polsce ➤ charakteryzuje wielkość emisji ważniejszych zanieczyszczeń powietrza w Polsce ➤ wymienia i wskazuje na mapie przykłady parków narodowych, krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu w Polsce	Uczeń: ➤ podaje konsekwencje zanieczyszczenia powietrza i charakteryzuje na wybranych przykładach zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego w Polsce ➤ charakteryzuje wybrane parki narodowe ➤ wymienia działania proekologiczne ➤ podaje przyczyny zniszczenia gleby	Uczeń: ➤ wymienia w jaki sposób chronić atmosferę i niwelować zanieczyszczenia ➤ podaje różnicę w sposobie ochrony przyrody w parkach narodowych i rezerwatach przyrody	Uczeń: ➤ dokonuje analizy stanu zanieczyszczenia powietrza w swoim regionie wykorzystuje aplikację GIS ➤ podaje przyczyny konieczności działań globalnych na rzecz ochrony atmosfery

zagrożenie dla środowiska; ➤ podaje: - przyczyny powstawania smogu; - na podstawie danych statystycznych liczbę obiektów będących poszczególnymi formami ochrony przyrody; -główne motywy ochrony przyrody w Polsce;			➤ wymienia jak działania na arenie międzynarodowej są podejmowane na rzecz ochrony przyrody ➤ potrafi poddać analizie i wyciągnąć wnioski z produkcji odpadów przemysłowych i komunalnych w Polsce według województw	
--	--	--	--	--